

Маћеј Бобула

БАРБАРА

Био је крај јуна, липе поред пута у село Волани биле су у пуном цвату, одисале су у врелом ваздуху и мешале се с тек покошеном травом. Они који нису патили од алергије широм су отварали прозоре и удисали те мирисе, као да су, свесни њихове испарљивости, хтели да их ускладиште у своје избе. Крај једног од тих прозора седела је Коралова. И чудо би било да није, јер поред тога што се умивала и спавала, повоздан је седела. Гледала је на улицу и у реку иза улице, као да је сем резервоара мириса складиштила такође слике и звуке. У њеном случају, та залиха је била за јесен и зиму, ништа преко тога. Нико јој није давао више од тог зимског затварања циклуса смене годишњих доба.

На другом отвореном прозору исте куће није било никога. С улице су се видели само бели плафон и жути зид. На зиду је висило распеће, испод распећа смеђи двокрилни ормар, на парапету цветови сурфиније, разнобојни, мирисни. Иако су их прошле године напали лишајеви, сад су ево, прекрасно процветали, и то је заслуга њихове власнице.

Било је само подне тог врелог дана.

Цвеће није ничије власништво, рекла би њихова власница. Била је средовечна жена, на измаку зрелости, рекло би се, уколико би постојала једна обавезујућа дефиниција зрелости. Ако бисмо, ипак, зрелост описивали не кроз призму спољашњег изгледа него благодушности, била би то жена неизмерне доброте, неизмерне колико и дубина њених плавих очију, што су видели само малобројни. А кад су видели, топили су се у тој доброту желећи да јој подаре своје грешне душе.

Тог врелог дана соба с отвореним прозором, ормаром и крстом зврјала је празна. Као и соба у којој је уредно пресавијена постељина лежала на каучу. Барбара је требало да је касније изнесе напоље да би захватила мало те липе и тих трава. Обично укључен, радио је сад ћутао, чуло се само како шуми река и певају птице. На крају ходника који раздваја две собе видео се улаз у кухињу, у средини каљева пећ, сто, столице и кауч. Део кухиње био је одвојен драперијом, тамо су биле када и судопера. Барбара је стајала нагнута над кадом.

У њеним рукама хендикепирани муж, у глави вртлог мисли.

Нагни се још, јер не могу да ти дохватим задњицу, пригни главу колону, насапунаћу ти леђа. На стаблима поруче да вакцинишу псе. Колико је већ прошло откако наша Хелћа није с нама? Две. Понекад помислим, има ли дана да је се не сетим? Вероватно нема јер чак и кад сам тешко боловала, а и касније, кад тебе није било, све време сам мислила. А сада, тамо горе, седи код Бога читава армија паса, и Хелћа с њима. Кад је угинула, говорили су ми – узми другог пса, што да се мучиш сама, узми пса, али нисам могла тек тако узети другог. Мислила сам о нашој Хелћи која је трчкарала око куће, која је лајала на претходног поштару. Преминуо је одмах после ње. Кад нас је Хелћа напустила, сећам се, рекла сам му да неће имати ко више да лаје на њега. Није се обрадовао, смркнуо се, рекао је да воли тај лавез,

да пси и у другим селима лају, али Хелћа лаје од радости. Тачније, он је чуо ту њену радост. И сад је тој радости крај. И Хелћиној, и његовој.

Размакни ноге, да те оперем доле.

Тако тужно ме гледаш кад те доле перем. Једном, сећам се, гледао си ме тако кад сам пошла код маме, кад смо се посвађали. Тога се најбоље сећам, мада је тако често бивало. Кад сте се напили ти и Анджеј Сједлецки, а у њему се нешто проломило и плакао је јер га боли глава, и све чешће, и био је код лекара, а лекар му је рекао да има рак и да ће ускоро умрети. И Анджеј се напио и урлао да не верује да ће тек тако живот да престане, а ти си га тако гледао, као и мене.

Температура воде се колеба, нешто није у реду с чесмама. Мораћу ускоро да их заменим. Поћи ћу на пијацу, купићу и друге ствари за кућу. Добро ће ми доћи неке крпе, сапун, зачини, можда и кошуља за тебе. Лети лепо изгледаш у белој кошуљи. Лежаћеш ми овде и лепо ћеш изгледати. А ја ћу ти запевати неколико песама које сам последњи пут певала пре венчања. Сигурно си већ заборавио.

Нагни се још ниже. Види ти ту косу. У твојим годинама мушкарцима опада, као иверица. Баш јуче у продавници видим Сташа Махоњског, нисам га одавно видела, без иједне длаке на глави. Поздравим га, наклони ми се такав, ћелав. Запричам се о томе с Јадвигом поред касе, а она каже ионако је боље него оно пре, кад су му чуперци штрчали са стране, а наврх главе празно. Можда. Али и ови млади су ћелави. Пада ивер с главе, спада. Али ти још имаш оштру и јаку косу. Скоро као доле, међу препонама.

Још мало сам с Јадвигом гледала Сташа како одлази. Пита ме, шта даље. Шта да буде? – одговорим. Најважније је да смо живи. И добро је што си се вратио, кажем јој још. А што ниси као што си некад био, шта то има везе? Човек је човек. Гледа ме тако и сигурно мисли да је такво човештво казна.

Дођи да те загрлим, да те подигнем, да те обришем од воде. Знаш да ти је хладно, брзо ћу. Нечујно.

Многи питају за тебе, знатижељни, све би да знају. Не могу да те виде, да те виде како сад изгледаш, и то их тишти. Не могу да коментаришу. Хтели би да знају. Кад те није било, долазили су, говорили да она тамо шурује с вештицама. Да не иде у цркву, да не верује у Христа, да не пушта свештеника да свети водицу. И због свега тога неко јој је још донедавно редовно разбијао прозоре на кући. Има дете, не зна се, наводно, чије је, вероватно хендикепирано, јер још није проговорило, а има осам година. Па га је уписала у специјалну школу. Мужа никад није имала. Отац је силовао мајку све док се није обесила. А онда је пао под тестеру у пилани. Брат јој се вуче по шипражју, сумашедши, мумла себи у браду, неко га је наводно чуо да изговара неке бајалице. Та крзна од вепра која базде иза шуме, нису ли његов покровач, ко зна? Једном су га срели касно ноћу, ложио је ватру у шуми. Ватру су угасили, њега издеветали.

Такве су ми ствари причали, кад те није било. Да би ме утешили, да бих помислила да је бацила чини или да ће ти бити с њом горе. Није ме се то тицало, мада сам ноћу плакала. Често ми је прошло кроз главу да мазиш то њено дете, као што си некада мене, и често сам хтела да мазиш моје дете и проклињала сам себе што ти то дете нисам дала. Често ми је јастук био мокар кад се пробудим. Али све то

сада није важно. Највише боли само кад помислим да си отишао за таквом која те је оставила кад си пао с тих мердевина и сломио кичму.

Али добро је што си се вратио.

Умотала га је у пешкир, посадила на колица крај каде и одвезла ходником до прозора. И код прозора га је оставила, ставила га на сунце, да се осуши.

(С њољској ѓревела Милица Маркић)